

Մ Ա Ս Ե Ա Յ Ա Ղ Ա Ի Ն Ի

Ա Ի Ե Տ Ա Բ Ե Ր Հ Ա Յ Ա Ս Տ Ա Ն Ե Ա Յ Յ

Հ Ա Յ Կ Ա Ջ Ե Ա Ն Թ Ա Ն Գ Ա Ր Ա Ն

ԽՆԱՄԱԿԱԼԻ ԵՒ ԲԱՐԵՐԱՐԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՈՐՇԻ ՓԱՐԵՁ.

Նոր տարւոյս առաջին ամսաբերքին տպագրութիւնն այլ եւ այլ պատճառներով ուշանալուն՝ չկրցանք ասկէց առաջ աւետարտել Ազգիս այն ուրախութիւնն որ իրաւունք ունի վայելելու իր ուսումնական յառաջադիմութեանը համար: Հարկ եղաւ պատուական ՄԱՍԻՍԻՆ եղբայրական ձեռնտուութեամբը զո՞նք ըլլալ այս կողմանէ, եւ մեծապէս մխիթարուեցանք՝ անոր մէջ հրատարակուած տեսնելով հետ զհետէ վարժարանիս ներկայ եւ ապագայ վիճակին վրայ պետք եղած մխիթարական եւ խրախուսիչ տեղեկութիւնները: Մխիթարական կրօնք, վասն զի ամենայն մեծամեծ գործողութեանց պէս այս ազգային վարժարանիս ալ հիմնարկութիւնն ու սկզբնաւորութիւնը բազում վշտօք եւ տառապանօք եղաւ, զորս հարկ չէ հոս յիշատակել. բաւական համարինք այսօրու

միայն ըսել որ ազգիս բարւոյն եւ յառաջադիմութեանը նախանձող մարդիկ (ոչ այնչափ օտարք՝ որչափ Հայ անուանեալք, աւանդ) դեռ այս ուսումնարանին հիմնարկութիւնը չտեսած հոգակեցին մեջերսին եւ ամէն տեղ՝ քեզ այն շէնքը փլեր կործաներէ, ու փոշիներն անգամ իրենց շնչովը արեւմտաքէն մինչեւ արեւելք ցնդեր աներեւոյր եղեր են. իսկ անոր հիմնադիր ըլլալ ուզողները ծակ ծակ մտեր՝ երեսնին պահեր են՝ իրենց ազգասիրական ձեռնարկութեան ջրաջողիլը տեսնելով... Մինչդեռ անոնք այս երեւակայեալ ուրախութեան մէջ էին, Յամանեան մեծազօր Տէրութիւնը կրկին կրկին հրովարտակներով հաճեցաւ որ մեր ազգին փափաքանացը համեմատ՝ ազգային վարժարանս հաստատուի ի Փարիզ, եւ իւր արժանքնաիր Դեսպանին յանձնեց որ Գաղղիոյ Տէրու-

քեռեն այս բանիս համար պետք եղած հրամաններն ընդունի : Որոնք որ վարժարանիս երեք հիմնադրացը դեմ կըմարտնչեն յայտնապես եւ ի ծածուկ՝ առջեւնին խնամակալ Տերութիւն մը գտան ու շփոթեցան, եւ անոնք որ բուն գործոյն կը հակառակէին՝ առջեւնին Ազգի մը ԲԵՏ ՄԱՍԻՆ հաստատուն կամքն ու եռանդուն գործուծութիւնը տեսան ու ձայներնին քաշեցին :

Ազգային նորընտիր Գերագոյն ժողովը իր խոհական նախատեսութեամբը ազգիս ամենակարեւոր գործոց մէկն ալ այս վարժարանիս հաստատութիւնն ու պաշտօնութիւնը ճանչնալով, Խնամակալաց ժողով մը հաստատեց ի Պօլիս : Այս ժողովը աջակիսի պատկառելի անձինքներէ բաղկացած է որ միայն անուննին բաւական է համոզելու ոչ միայն ազգիս բարոյն փափաքողները՝ այլ եւ անոր հակառակողները, քե ասոնց խնամոցը յանձնուած գործը պետք է որ փառաւորապես առաջ երբայ. եւ են ասոնք՝ այբուբենական կարգով, ինչպէս որ ՄԱՍԻՆ ալ հրատարակեց.

Մեծապատիւ յարգելիք,

ԱՌԱՔԵԼ ԷՖԷՆՏԻ Պ. ՏԱՏԵԱՆ.
ԳՐԻԳՈՐ ԱՂԱ ԱՂԱՌՈՆԵԱՆ.
ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՂԱ ԵՐԱՄԵԱՆ.
ՄԱՆՈՒԷԼ ԱՂԱ ՆԷՎՐՈՒԶԵԱՆ.
ՄԱՐՏԻՐՈՍ ԱՂԱ ՄԻԷԷՆՏԻՍԵԱՆ.
ՄԿԲՏԻՉ ԱՂԱ ՄՈՄՃԵԱՆ.
ՆԻԿՈՂՈՍ ԱՂԱ ՄԻՍԱՔԵԱՆ.
ՊԵՏՐՈՍ ԱՂԱ ԽՈՐԱՍՏԱՆՃԵԱՆ:

Այս մեծարոյ ժողովոյն արդիւնքները քիչ ժամանակէն պիտի վայելէ ազգերնիս, ասոր ամենեւին տարակոյս չունինք. վասն զի բովանդակ ազգն ալ իրենց հետ է խորհրդով եւ ձեռնառութեամբ : Ապացոյց ըլլայ նաեւ այն դրամական նպաստներն որ վարժարանիս նախնական ծախսոց եւ պարտոց հատուցմանը համար արդէն հաւաքուեցան եւ յուղարկուեցան ի Փարիզ : Անցեալ տարուրէն հրատարակել էինք սիրով ՄԵՐՏԱՐ ԴԵՐԱՆՈՒԷԱՆՅ ԱՂԱ ԵՍԱՅԻՆ, եւ ՎԱՌՈՒԳԱՊԵՏ ՏԱՏԵԱՆ ՊԵՂՈՍ ՊԵՅՆ ԸՐԱԾ նպաստները. հոս սկսինք ղենլ յետոյ հաւաքուած վնասնական ձեռնառութիւնները՝ ազգասեր բարերարաց անուններովը հանդերձ.

Գերոզ Պէ Երամեան	Ֆրանք	5,000
Կարապետ Աղա Երամեան	"	5,000
Պետրոս Աղա Խորասունեան	"	5,000
Բանի մը ազգասեր անձինք	"	3,100
Յակոբ Աղա Կորասունեան	"	2,500
Չեռամբ Յարութեան Աղայի Հովոնեան	"	2,000
Մանուկ Յովնանեան Աղա Ապանեան	"	1,000
Յակոբ Աղա Միրանեան	"	1,000
Պարոն Մարգար Սուրբասեան ի Ճափարա, որ ի Ճաւա	"	1,000

Համագումար ֆր. 25,600

Այս գումարին՝ ինչպէս նաեւ վարժարանիս ուրիշ մտից ու ելից հաշիւները Խնամակալաց ժողովը ըստ օրինի կրտսենէ :

Բայց հասարակաց օգտակար եւ ազգային որ եւ իցէ գործոց յաջողութիւն գտնելուն հիմը ոչ դրամական նպաստն է եւ ոչ գեղեցիկ կանոններ սահմանուիլը. դրամը կրնայ անպտուղ մնալ կամ փճանալ, եւ կանոնները կրնան անգործադրելի համարուիլ ու անօգուտ ըլլալ : Մեր կարծիքը եւ յոյսը այն է որ Փարիզու ազգային վարժարանը հետու է այս վտանգներէն Աստուծով. վասն զի ասոր հիմն է միաբանական հոգի եւ եռանդուն սեր ճշմարիտ բարոյ եւ պաշտօնութեան ազգին, ինչպէս որ երեւցաւ յայտնապես տարիէ մը ի վեր : Այնչափ զգալի է այս միաբանական հոգին որ քեպէտ Կոստանդնուպօլսոյ ժողովրդեան մէջ զանազան տարաձայնութիւններ կային ու ղեռ կըգտնուին քերեւս, սակայն այս գործոյն վրայ տարաձայնութիւն չմնաց, ամենքը միաբանեցան. մանաւանդ քե ասիկայ կերպով մը կեդրոն միութեան եղաւ ու միշտ պիտի ըլլայ այլ եւ այլ կարծեաց եւ երկպառակութեանց Ազգիս :

Երբոր այսպիսի գործոյ մը մէջ տերութեան կողմանէ յորդոր ու պաշտպանութիւն կայ, ժողովրդեան կողմանէ հաստատուն կամք ու ձեռնառութիւն, աշխատողաց կողմանէ ալ արիական ջանք ու աշխատասիրութիւն, յայտնի նշան է քե Աստուածային օրհնութիւնը կայ այն գործոյն վրայ, եւ պետք է որ յառաջանայ : Նոր ապացոյց մը կըհամարինք ասոր նաեւ այն խոհական խորհուրդն ու մեծապէս գովելի բարեկարգութիւնը՝ որով մեր Վեհափառ ինքնակալը Ուսմանց եւ Դիտութեանց գերագոյն ժողովոյն անդամ անուանեց մօտերս (ապրիլի մէջ) իր հաւատարիմ հպատակներէն մեծանուն ու լուսաւորեալ անձինք : Կրկնակի աւելցաւ մեր ուրախութիւնը՝ երբոր լսեցինք քե ինչպէս որ հոռովմեական եղբարց կողմանէ Տիւգեան Վսեմափայլ Միհրան Պէյը անդամ ընտրուել է այն ժողովոյն, մեր լուսաւորչական Հայոցս կողմանէ ալ ընտրուողն եղեր է Վսեմափայլ Տատեան Յովնանեան Պէյը : Չենք երկբայիք որ այս իշխանին մասնաւոր խնամքն ու պաշտպանութիւնը կարգէ դուրս օգուտներ պիտի ընէ քոյոր Տաճկաստանի ազգային ուսումնարանաց, որոց բարձրագոյնը՝ եւ գրեթէ համալսարան կրնայ ըլլալ քիչ ժամանակէն այս Փարիզու Հայկազեան Ուսումնարանը :